

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ТИЖНЕВИЙ ЗВІТ ПРО РИЗИКИ ДЛЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

38 ТИЖДЕНЬ 2023 РОКУ
(18–24 ВЕРЕСНЯ)

КЛЮЧОВІ РИЗИКИ

Воєнний стан, функціональна підсистема медичного захисту

Із 24 лютого 2022 року в країні Указом Президента від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102, запроваджено воєнний стан, дію якого продовжено Указами Президента від 14.03.2022 № 133 (затверджено Законом України від 15.03.2022 № 2119-IX), від 18.04.2022 № 259/2022 (затверджено Законом України від 21.04.2022 № 2212-IX), від 17.05.2022 № 341/2022 (затверджено Законом України від 22.05.2022 № 2263-IX), від 12.08.2022 № 573/2022 (затверджено Законом України від 15.08.2022 № 2500-IX), від 07.11.2022 № 757/2022 (затверджено Законом України від 08.11.2022 № 8189-IX), від 06.02.2023 № 58/2023 (затверджено Законом України від 07.02.2023 № 2916-IX), від 01.05.2023 № 254/2023 (затверджено Законом України від 02.05.2023 № 9259-IX) та від 26.07.2023 № 451/2023 (затверджено Законом України від 27.07.2023 № 9532-IX) — із 18 серпня 2023 року на 90 діб.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2022 № 179-р єдину державну систему цивільного захисту приведено у готовність до виконання завдань за призначенням в умовах воєнного стану та розпочато впровадження Плану цивільного захисту України на особливий період.

Розпочався черговий етап технічного вдосконалення електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ), яким МОЗ займається у межах спільного зі Світовим банком проекту «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні». ЕСОЗ — найбільша ІТ-система в Україні, де зареєстровано понад 35 млн українців, внесено більше 2,1 млрд медичних записів і в якій працюють понад 530 000 медичних працівників та фармацевтів: <https://moz.gov.ua/article/news/rozpochavsja-chergovij-etap-tehnichnogo-vdoskonalennja-elektronnoi-sistemi-ohoroni-zdorovja>.

Наказом МОЗ України від 18.09.2023 № 1645 затверджено Антикорупційну програму Міністерства охорони здоров'я України на 2023–2024 роки: https://moz.gov.ua/uploads/9/49766-dn_1645_18092023.pdf.

Триває ратифікація пакета документів, після завершення якого Україна зможе не лише отримувати допомогу в рамках Механізму цивільного захисту ЄС, але і як повноправний учасник надавати підтримку іншим країнам. Європейський Союз і надалі підтримуватиме Україну, зокрема, і через Механізм цивільного захисту: <https://www.kmu.gov.ua/news/tryvaie-protses-povnotsinnoi-intehratsii-ukrainy-u-mekhanizm-tsyvilnoho-zakhystu-ies>.

З 1 листопада 2023 року набувають чинності нові будівельні норми для зведення захисних споруд цивільного захисту (ДБН В.2.2-5:2023). Команда Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України розробила «Практичний посібник з проектування укриттів у закладах дошкільної та загальної середньої освіти». У посібнику деталізовано вимоги до спеціалізованих укриттів — сховищ та протирадіаційних укриттів, а також споруд подвійного призначення: <https://www.kmu.gov.ua/news/mininfrastruktury-rozrobilo-posibnyk-dlia-sporudzhennia-ukryttiv-u-dytsadkakh-i-shkolakh>.

Триває реформа управління відходами. Йдеться про основні вимоги, яких дотримуватимуться підприємства, що експлуатуватимуть стаціонарні або мобільні установки спалювання та сумісного спалювання відходів. Адже використання їх не повинно завдавати шкоди ні довкіллю, ні здоров'ю людини. Відповідний проект постанови Уряду вже опубліковано на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України: <https://www.kmu.gov.ua/news/reforma-upravlinnia-vidkhodamy-tryvaie-rozpochato-obhovorennia-tekhnichnykh-vymoh-do-smittiespaluvalnykh-ustanovok-v-ukraini>.

Кіп (гостра вірусна інфекція)

За вісім місяців 2023 року в Україні було зареєстровано 43 випадки кору (із них 50% (21) — це діти до 17 років). За аналогічний період минулого року їх було шість, а за весь 2022 рік було зареєстровано 11 випадків (зростання на 74,4%).

Наразі випадки кору зафіксовано в 11 регіонах: Тернопільській (11), Хмельницькій (6), Львівській (5), Вінницькій (3), Волинській (3), Харківській (3), Київській (2), Рівненській (2), Закарпатській (1), Чернігівській (1) областях та м. Київ (6).

Востаннє спалах кору в Україні був у 2017–2019 роках. Тоді померла 41 людина, з яких 61% (25) — діти.

В Україні триває загальнонаціональна кампанія вакцинації проти кору дітей, які пропустили планове щеплення за Національним календарем щеплень з будь-яких причин. Щеплення можна отримати у педіатра чи сімейного лікаря, дитячих точках «Спільно» у межах партнерства з UNICEF. Разом з цим, в Україні діють 312 мобільних бригад, які забезпечують виїзди до віддалених районів, організованих колективів та маломобільних осіб. Вакцину безоплатно надає держава.

Дізнатися адресу найближчого пункту щеплення або контакти регіонального координатора з вакцинації для виклику мобільної бригади можна у контакт-центрі МОЗ за номером 0 800 60 20 19: <https://moz.gov.ua/article/news/za-visim-misjaciv-v-ukraini-na-kir-zahvorilo-uchetvero-bilshe-ljudej-nizh-za-ves-minulij-rik>.

Невакциновані дорослі можуть отримати щеплення від кору у сімейного лікаря чи у приватній клініці, але за вакцину їм потрібно платити: <https://www.phc.org.ua/news/dlya-yakikh-grup-lyudey-kir-osoblivo-nebezpechniy>.

Підриг дамби Каховської ГЕС, Херсонська область (епіднагляд за холерою)

Завершено основний етап ліквідації наслідків катастрофи на Каховській ГЕС, далі екстрені служби контролюватимуть ситуацію за своїми напрямками.

6 червня 2023 року близько 03:00 російські військові підірвали дамбу Каховської ГЕС на Херсонщині. Гідроелектростанція не підлягає відновленню.

Станом на 25.09.2023 до ЦКПХ не надходило інформації про спалахи інфекційних захворювань на території Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Херсонської областей, зокрема про випадки холери.

Триває проєкт з підтримки спроможності медичних закладів Херсонської, Миколаївської та Запорізької областей. Внаслідок підригу Каховської ГЕС навантаження на них зросло, тож важливо і надалі забезпечити надання якісної та своєчасної медичної допомоги українцям. Долучитися до підсилення медзакладів медики-добровольці можуть самостійно, зателефонувавши на «гарячу лінію» МОЗ та залишивши заявку на участь за номером телефону: 0 800 60 20 19: <https://www.kmu.gov.ua/news/maizhe-200-medykiv-dobrovoltsiv-vzhe-pidsylyly-likarni-na-postrazhdalykh-vid-pidryvu-kakhovskoi-hes-terytoriiakh>.

COVID-19 (гостра респіраторна хвороба, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2)

За підсумками 15-го засідання Комітету ВООЗ із Міжнародних медико-санітарних правил (2005) 4 травня 2023 року пандемія COVID-19 більше не є надзвичайною ситуацією міжнародного значення для громадського здоров'я.

COVID-19 в Україні перейшов до категорії сезонних захворювань нарівні з грипом та іншими сезонними респіраторними інфекціями. Збільшення захворюваності на них очікують із 40-го тижня 2023 року, тобто з початку жовтня. За рекомендацією Всесвітньої організації охорони здоров'я, повний курс щеплень — це коли людина має першу, другу дози та бустер: <https://www.phc.org.ua/news/u-moz-rozpovili-koli-ochikuetsya-zrostannya-zakhvoryuvanosti-na-grip-ta-covid-19>.

Станом на **ранок 25 вересня 2023 року** у світі було зареєстровано **770 778 396** випадків захворювання на COVID-19 (більше 108,58 млн — у США та понад 44,998 млн — в Індії), зокрема **6 958 499** летальних. На території Європи зафіксовано **276 117 561** підтверджений випадок інфекції: лідирують Франція — 40 138 560 (померли 167 642), Німеччина — 38 484 922 (175 957), Італія — 26 043 870 (191 586).

Оскільки COVID-19 усе ще залишається особливо небезпечною інфекцією, у разі планової госпіталізації необхідне тестування на COVID-19: <https://www.kmu.gov.ua/news/v-ukraini-cherez-zavershennia-karantynnykh-obmezhen-vykorystannia-ta-naivnist-covid-sertyfikatu-ie-neoboviazkovyly>.

Радіаційний (гамма) фон

На ранок 25.09.2023 радіаційні показники були в межах природного фону, характерних для зазначених територій.

З 19 по 21 вересня 2023 року в м. Корвалліс (Орегон, США) фахівці НАЕК «Енергоатом» взяли участь у технічному семінарі щодо проектних особливостей технології малого модульного реактора (ММР) компанії NuScale Power.

Енергоатом презентував загальний огляд стану атомної енергетики в Україні, плани щодо розвитку атомної генерації та підходи до вибору нових ядерних технологій, зокрема малих модульних реакторів. Українська делегація підтвердила наміри щодо будівництва малих модульних реакторів в Україні, зокрема для використання їх на заміну пошкоджених під час війни вуглецевих теплових електростанцій:

<https://www.facebook.com/energoatom.ua/posts/pfbid0AK3w4ZVJnx52Mv4DT3YyHV2ht3WfrfnrKipJjclFKoixQmYjj97XHnEvXu1NeYgrl>.

Попри підлив російськими окупантами греблі Каховської ГЕС ситуація лишається стабільною та контрольованою. Трохи знизився рівень води у ставку-охолоджувачі — до 15,89 м. Рівень води в «гарячому» каналі Запорізької ТЕС, звідки за необхідності підживлюється ставок ЗАЕС, — 16,92 м.

У «холодному» каналі ЗАЕС рівень води сягає 10,62 м. Зауважимо, що останнім часом рівень води в обох каналах майже не падає, а показники вже не залежать від Каховського водосховища, адже рашисти його знищили: <https://www.energoatom.com.ua/o-2409231.html>.

Мрох (мавпяча віспа)

Враховуючи значне зменшення глобального поширення мрох та успіхи, досягнуті в боротьбі зі спалахом у багатьох країнах, Комітет ВООЗ із Міжнародних медико-санітарних правил (2005) 10 травня 2023 року на 5-му засіданні визначив, що спалах мрох більше не є надзвичайною ситуацією міжнародного значення для громадського здоров'я: [https://www.who.int/news/item/11-05-2023-fifth-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-\(ihr\)-emergency-committee-on-the-multi-country-outbreak-of-monkeypox-\(mpox\)](https://www.who.int/news/item/11-05-2023-fifth-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-(ihr)-emergency-committee-on-the-multi-country-outbreak-of-monkeypox-(mpox)).

Із 1 січня 2022 року ВООЗ та CDC повідомлено про 90 465 підтверджених (зокрема 157 летальних) випадків мрох у людей зі 115 країн і територій у 6 регіонах ВООЗ: https://worldhealthorg.shinyapps.io/mpx_global/.

В Україні протягом 2022 року зареєстровано п'ять підтверджених випадків віспи мавп, останній — у жовтні; немає підтвердження, що ці випадки пов'язані між собою.

ВООЗ не змінює оцінку ризику на глобальному рівні — помірний. На регіональному рівні ризик є помірним у чотирьох регіонах ВООЗ (Європа, Америка, Африка та Східне Середземномор'я). Ризик для Південно-Східної Азії та Західної частини Тихого океану низький.

Докладніше про мрох у людини — в розділі «Повідомлення ММСП» і на вебсайті ВООЗ: <https://www.who.int/emergencies/situations/monkeypox-oubreak-2022>; про зміни у законодавстві України внаслідок воєнного стану — у розділі «Сигнальні показники».

СПАЛАХИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

За звітний тиждень в Україні було зареєстровано 2 спалахи: гострої кишкової інфекції та сальмонельозу.

Інфекційна хвороба	Кількість спалахів	Область/ населений пункт	Кількість постраждалих	Ймовірна причина
ГКІ	1	Житомирська область, м. Житомир	7	За даними епідрозслідування, захворіли 7 дітей — учні ліцею м. Житомир Житомирської області. Усі постраждалі відвідують різні класи початкової школи та харчуються у їдальні закладу. Лабораторно обстежено 13 декретованих і контактних осіб. Епідрозслідування і лабораторні дослідження тривають.
Сальмонельоз	1	Івано-Франківська область, Івано-Франківський район с. Старий Лисець	5	За даними епідрозслідування, захворіли 5 людей, зокрема 3 дитини, — члени однієї родини, мешканці с. Старий Лисець Івано-Франківського району Івано-Франківської області. Родина мешкає в приватному будинку, усі постраждалі вживали салат олів'є домашнього приготування, заправлений домашнім майонезом. Лабораторно обстежено 2-х контактних осіб. Діагноз лабораторно підтверджено у всіх осіб. Епідрозслідування і лабораторні дослідження тривають.

ІНШІ СИТУАЦІЇ

За звітний тиждень було зареєстровано осередки **ботулізму** і **отруєння дикорослими грибами**.

- 2 осередки **ботулізму**, внаслідок яких постраждали 2 дорослих:
 - Київська обл. — 1, постраждав 1 дорослий (ймовірна причина — риба в'ялена (лящ) домашнього виробництва);
 - Полтавська обл. — 1, постраждав 1 дорослий (ймовірна причина — риба в'ялена (лящ) невідомого виробництва).Обом захворілим введено протиботулінічну сироватку.
- 7 осередків **отруєння дикорослими грибами**, внаслідок яких постраждали 10 дорослих:
 - Вінницька обл. — 4, постраждали 4 дорослих (ймовірна причина — гриби майські, польські, підосичники, білі, маремухи, масляки, козарі);
 - Тернопільська обл. — 1, постраждав 1 дорослий (ймовірна причина — гриби білі);
 - Сумська обл. — 2, постраждали 5 дорослих (ймовірна причина — гриби сиріжки, бабки, масляки).
- За звітний тиждень не зареєстровано випадків **отруєння чадним газом**.

СИГНАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ

Воєнний стан, функціональна підсистема медичного захисту

Із 24 лютого 2022 року в країні Указом Президента від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102, запроваджено воєнний стан, дію якого продовжено Указами Президента від 14.03.2022 № 133 (затверджено Законом України від 15.03.2022 № 2119-IX), від 18.04.2022 № 259/2022 (затверджено Законом України від 21.04.2022 № 2212-IX), від 17.05.2022 № 341/2022 (затверджено Законом України від 22.05.2022 № 2263-IX), від 12.08.2022 № 573/2022 (затверджено Законом України від 15.08.2022 № 2500-IX), від 07.11.2022 № 757/2022 (затверджено Законом України від 08.11.2022 № 8189-IX), від 06.02.2023 № 58/2023 (затверджено Законом України від 07.02.2023 № 2916-IX), від 01.05.2023 № 254/2023 (затверджено Законом України від 02.05.2023 № 9259-IX) та від 26.07.2023 № 451/2023 (затверджено Законом України від 27.07.2023 № 9532-IX) — із 18 серпня 2023 року на 90 діб.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2022 № 179-р єдину державну систему цивільного захисту приведено у готовність до виконання завдань за призначенням в умовах воєнного стану та розпочато впровадження Плану цивільного захисту України на особливий період.

Триває ратифікація пакета документів, після завершення якого Україна зможе не лише отримувати допомогу в рамках Механізму цивільного захисту ЄС, але і як повноправний учасник надавати підтримку іншим країнам. Європейський Союз і надалі підтримуватиме Україну, зокрема, і через Механізм цивільного захисту: <https://www.kmu.gov.ua/news/tryvaie-protses-povnotsinnoi-intehratsii-ukrainy-u-mekhanizm-tsyvilnoho-zakhystu-ies>.

Перелік наказів, ухвалених під час воєнного стану: <https://moz.gov.ua/informacija-dlja-medikiv>.

- Наказом МОЗ від 06.12.2022 № 2213 затверджено Положення про функціональну підсистему забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення єдиної державної системи цивільного захисту: https://ips.ligazakon.net/document/view/re38937?an=123&ed=2022_12_06.

- Наказом МОЗ від 03.01.2023 № 11 затверджено Розподіл обов'язків між міністром охорони здоров'я України, першим заступником міністра, заступниками міністра та державним секретарем міністерства і Порядок взаємозаміщення міністра та заступників міністра на час їхньої тимчасової відсутності: https://moz.gov.ua/uploads/8/42843-dn_11_03012023_dod1.pdf.

- Наказом МОЗ від 11.01.2023 № 53 визначено структурний підрозділ МОЗ України, який забезпечує реалізацію пріоритетних напрямів інформатизації галузевої інформаційно-комунікаційної системи МОЗ України «HealthNet»: https://moz.gov.ua/uploads/8/42964-dn_53_11012023.pdf.

- Наказом МОЗ України від 25.01.2023 № 138 затверджено зміни до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я»: https://moz.gov.ua/uploads/8/43308-dn_138_25012023.pdf.

- Наказом МОЗ України від 26.01.2023 № 149 утворено Робочу групу з питань розробки Порядку проведення оцінки ризиків для здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення та проведення за результатами такої оцінки відповідних профілактичних, обстежувальних, консультаційних та інших заходів: https://moz.gov.ua/uploads/8/43347-dn_149_26012023.pdf.

- Наказом МОЗ України від 01.02.2023 № 194 затверджено Положення про Департамент громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України: https://moz.gov.ua/uploads/8/43476-dn_194_01022023_dod.pdf.

- Наказом Міністерство охорони здоров'я України від 07.02.2023 № 235 затверджено Склад і Положення про Робочу групу МОЗ України з питань бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час для потреб галузі охорони здоров'я: https://moz.gov.ua/uploads/8/43652-dn_235_07022023.pdf.

- Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.02.2023 № 354 затверджено Санітарно-протиепідемічні вимоги до новозбудованих, реставрованих і реконструйованих закладів охорони здоров'я та Зміни до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я: https://ips.ligazakon.net/document/view/re39618?an=1&ed=2023_02_21.
 - Наказом Міністерства охорони здоров'я від 22.02.2023 № 364 утворено Робочу групу з питань розробки проекту змін до Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб»: https://moz.gov.ua/uploads/8/44153-dn_364_22022023.pdf.
 - Наказом МОЗ України від 31.05.2023 № 995 затверджено Примірний табель матеріально-технічного оснащення стаціонарних реабілітаційних відділень, підрозділів закладів охорони здоров'я, які надають реабілітаційну допомогу дорослим у післягострому реабілітаційному періоді: https://moz.gov.ua/uploads/9/46794-dn_995_31052023.pdf.
 - Наказом МОЗ України від 02.06.2023 № 1005 затверджено розподіл функціональних ліжок для потреб охорони здоров'я: https://moz.gov.ua/uploads/9/46894-dn_1005_02062023.pdf.
 - Наказом МОЗ України від 21.07.2023 № 1332 утворено та затверджено склад Національної технічної групи експертів з питань імунопрофілактики: https://moz.gov.ua/uploads/9/48183-dn_1332_21072023.pdf.
 - Наказом МОЗ України від 24.07.2023 № 1345 затверджено заходи щодо реалізації і моніторингу Міністерством охорони здоров'я України застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до фізичних та юридичних осіб: https://moz.gov.ua/uploads/9/48231-dn_1345_24072023.pdf.
 - Наказом МОЗ України від 04.08.2023 № 1400 внесено зміни до Складу Національної технічної групи експертів з питань імунопрофілактики: https://moz.gov.ua/uploads/9/48506-dn_1400_04082023.pdf.
 - Наказом МОЗ України від 18.09.2023 № 1645 затверджено Антикорупційну програму Міністерства охорони здоров'я України на 2023–2024 роки: https://moz.gov.ua/uploads/9/49766-dn_1645_18092023.pdf.
- Офіційна інформація щодо заходів цивільного захисту та проти коронавірусної хвороби в Україні: <https://moz.gov.ua/novini>, <https://www.phc.org.ua>.

ПОВІДОМЛЕННЯ ММСП

Отримано повідомлення з інформаційного сайту ВООЗ щодо подій для національних координаторів з питань ММСП (WHO Event Information Site for IHR National Focal Points).

1

ВООЗ про підтверджені випадки захворювання, спричиненого новим коронавірусом SARS-CoV-2, у світі, станом на ранок 25 вересня 2023 року. Пандемія COVID-19 більше не є надзвичайною ситуацією міжнародного значення для громадського здоров'я

За підсумками 15-го засідання Комітету ВООЗ із Міжнародних медико-санітарних правил (2005) 4 травня 2023 року пандемія COVID-19 більше не є надзвичайною ситуацією міжнародного значення для громадського здоров'я: [https://www.who.int/news/item/05-05-2023-statement-on-the-fifteenth-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-coronavirus-disease-\(covid-19\)-pandemic](https://www.who.int/news/item/05-05-2023-statement-on-the-fifteenth-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-coronavirus-disease-(covid-19)-pandemic).

Із 36 тижня 2023 року для чіткішого уявлення тенденцій пандемії COVID-19 ВООЗ буде аналізувати кількість нових та летальних випадків захворювання **1 раз на 4 тижні**. Наступне оновлення даних буде опубліковано 28.09.2023.

Загалом кількість нових випадків захворювання збільшилася (на 38%), а кількість смертей від наслідків COVID-19 зменшилася (на 50%) порівняно з попереднім моніторинговим періодом.

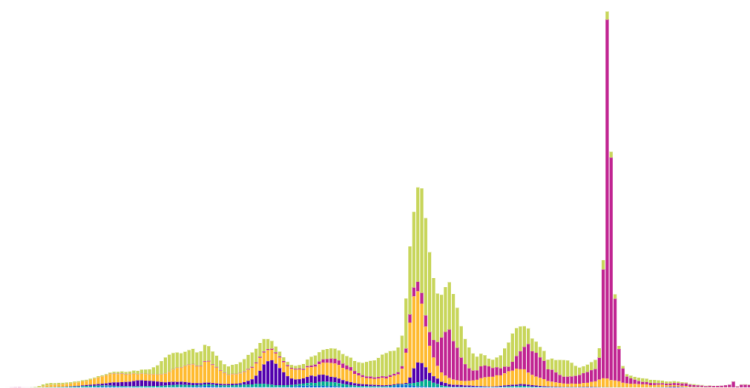
Про значне зменшення кількості нових випадків захворювання повідомили країни Африки та Південно-Східної Азії (на 76% та 48% відповідно), але їх побільшало у країнах Східного Середземномор'я, Західної частини Тихого океану та Європи (на 113%, 52% і 39%).

Порівняно з попереднім моніторинговим періодом про значне зменшення кількості смертей від наслідків COVID-19 повідомили країни Африки, Південно-Східної Азії та Європи (на 73%, 51% і 43% відповідно), але їх побільшало у країнах Східного Середземномор'я (на 33%).

Найбільший приріст нових випадків захворювання за моніторинговий період було зареєстровано у Південній Кореї (1 296 710: + 73%), Італії (26 998: + 81%) та Великій Британії (26 264: + 89%), а смертей від наслідків COVID-19 — у Південній Кореї (596: + 199%), Італії (192: + 45%) та Філіппінах (135: + 193%).

Станом на **25 вересня 2023 року** за даними ВООЗ у світі було зафіксовано **770 778 396** лабораторно підтверджених випадків COVID-19, зокрема **6 958 499** летальних. Найбільше випадків захворювання підтверджено у США — 108 587 015 (померли 1 176 092), Індії — 44 998 463 (531 930), Франції — 40 138 560 (167 642), Німеччині — 38 484 922 (175 957), Бразилії — 37 789 040 (705 313).

Europe	276 117 561	confirmed
Western Pacific	207 262 442	confirmed
Americas	193 254 876	confirmed
South-East Asia	61 204 332	confirmed
Eastern Mediterranean	23 390 996	confirmed
Africa	9 547 425	confirmed

Кількість підтверджених випадків COVID-19 за датою звіту і регіонами ВООЗ, на 25.09.2023

Станом на 25.09.2023 варіант Omicron домінує в усьому світі. Глобальний ризик, пов'язаний з Omicron, у контексті пандемії COVID-19 визначено як **високий**.

До категорії «варте уваги» (VOI) віднесено три варіанти Omicron: ХВВ.1.5, ХВВ.1.16 та EG.5 (класифіковано ВООЗ 9 серпня 2023 року). Різновид підлінії Omicron ХВВ.1.16 домінує в усьому світі, зберігається динаміка зменшення поширеності різновиду підлінії Omicron ХВВ.1.5. Загалом варіант ХВВ.1.5 зареєстровано у 124 країнах, ХВВ.1.16 — у 109, а EG.5 — у 57.

ВООЗ уважно стежить за сьома підлініями Omicron (VUM): BA.2.75, CH.1.1, ХВВ, ХВВ.1.9.1, ХВВ.1.9.2, ХВВ.2.3 та BA.2.86 (класифіковано ВООЗ 17 серпня 2023 року).

Класифікацію варіантів SARS-CoV-2 коригують для відображення безперервної еволюції вірусу та його характеристик на основі ризиків для громадського здоров'я. Критерії класифікації варіантів/різновидів підліній і актуальні списки VOC, VOI та VUM: <https://www.who.int/en/activities/tracking-SARS-CoV-2-variants/>.

Оцінка ВООЗ

За підсумками 15-го засідання Комітету ВООЗ із Міжнародних медико-санітарних правил (2005) 4 травня 2023 року пандемія COVID-19 більше не є надзвичайною ситуацією міжнародного значення для громадського здоров'я. Члени Комітету підкреслили світову тенденцію до зниження рівнів смертності від COVID-19, зменшення загальної кількості госпіталізацій, пов'язаних із COVID-19, а також високий рівень імунітету населення до SARS-CoV-2.

Також було оголошено про публікацію ВООЗ Стратегічного плану готовності та реагування на COVID-19 на 2023–2025 роки: <https://www.who.int/publications-detail-redirect/who-whe-spp-2023.1>.

Оновлення інформації про «варіанти, варти уваги» (VOI) та «варіанти, що спричиняють занепокоєння на глобальному рівні» (VOC) — у Щотижневому епідеміологічному звіті ВООЗ: <https://www.who.int/publications/m/item/weekly-epidemiological-update-on-covid-19---1-september-2023>.

Оновлені вимоги від 25 серпня 2023 року про звітування щодо даних епіднагляду за COVID-19 відповідно до Міжнародних медико-санітарних правил (IHR 2005): додаток до тимчасових рекомендацій щодо епіднагляду за COVID-19: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/372582?show=full>. Важливо, що окремі регіональні бюро ВООЗ можуть мати додаткові вимоги до звітності, які не відображені в оновлених рекомендаціях.

Крім того, країнам рекомендовано посилити інтегрований епіднагляд та контролювати відносну спільну циркуляцію вірусів грипу та SARS-CoV-2. Тимчасові настанови щодо інтеграції дозорного епіднагляду за SARS-CoV-2 і грипом: <https://www.who.int/publications/i/item/who-2019-ncov-integrated-sentinel-surveillance-2022.1>.

Усі технічні консультації щодо спалаху COVID-19 — на вебсайті ВООЗ: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>.

2

Додаткові заходи в секторі громадського здоров'я у зв'язку зі спалахом нової коронавірусної інфекції (COVID-19) у світі, станом на 25 вересня 2023 року

Відповідно до ст. 43 Міжнародних медико-санітарних правил (International Health Regulations — IHR) у разі впровадження (задля охорони громадського здоров'я) державами-учасницями додаткових заходів, які значно заважають міжнародним перевезенням (відмова у в'їзді або виїзді міжнародних пасажирів, багажу, вантажів, контейнерів, транспортних засобів, товарів або затримка їх більш ніж на 24 години), вони зобов'язані подати ВООЗ обґрунтування протягом 48 годин після початку реалізації таких заходів.

В Україні, через завершення карантинних обмежень, використання і наявність сертифіката не обов'язкові. Однак перед закордонною поїздкою необхідно заздалегідь дізнатися правила в'їзду в країну — кожна держава ухвалює самостійні рішення про запровадження карантинних обмежень щодо різних інфекційних недуг.

Станом на 25 вересня 2023 року сім країн вимагають тестування для всіх пасажирів до чи після прибуття, а 28 країн вимагають тестування для невакцинованих мандрівників. За даними ВООЗ, 148 країн не вимагають щеплення для в'їзду, а 34 країни визнають вакцинацію як складову COVID-сертифіката (для в'їзду мандрівник може пред'явити або довідку про вакцинацію, або результат тестування).

Наразі вісім країн вимагають підтвердження вакцинації як необхідну умову в'їзду, що не відповідає тимчасовим рекомендаціям ВООЗ: Екваторіальна Гвінея, Кірибаті, Ліберія, Маршаллові Острови, Мікронезія, Науру, Соломонові Острови, Тувалу.

Інтерактивна онлайн-мапа для перевірки актуального режиму в'їзду і транзиту для громадян України у різних країнах світу: <https://tripadvisor.mfa.gov.ua>.

3

Оновлення щодо спалаху інфекції, спричиненої вірусом віспи мавп (тroph), у людини. Спалах трох більше не є надзвичайною ситуацією міжнародного значення для громадського здоров'я

Враховуючи значне зменшення глобального поширення трох та успіхи, досягнуті в боротьбі зі спалахом у багатьох країнах, Комітет ВООЗ із Міжнародних медикосанітарних правил (2005) 10 травня 2023 року на 5-му засіданні визначив, що спалах трох більше не є надзвичайною ситуацією міжнародного значення для громадського здоров'я.

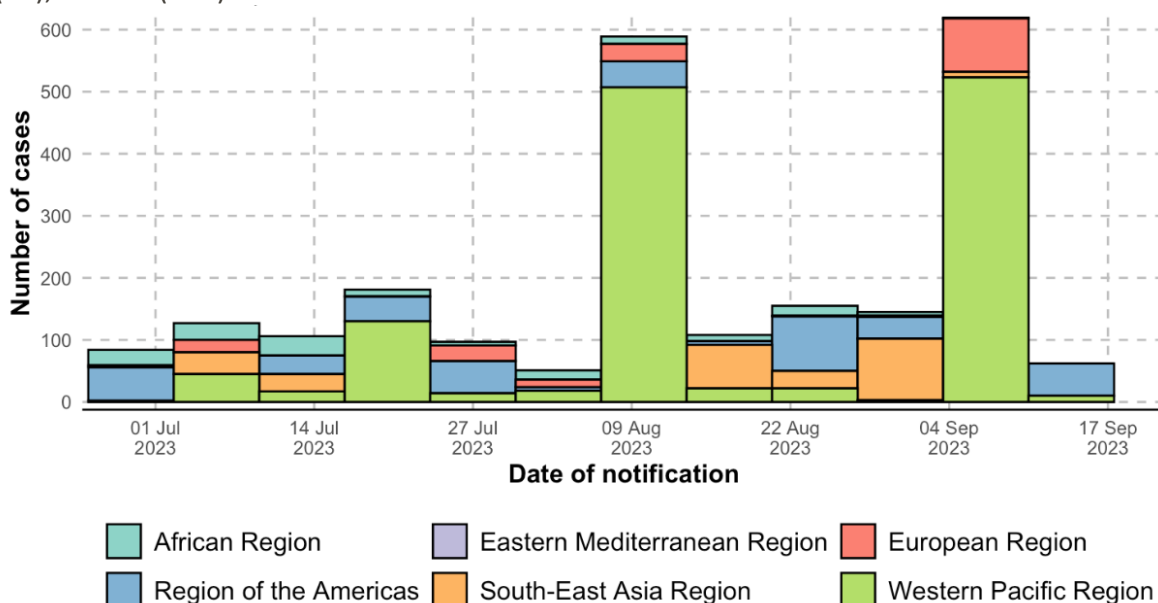
7 травня 2022 року Міністерство охорони здоров'я Великої Британії повідомило ВООЗ про перший підтверджений випадок трох у громадянина Великої Британії, який подорожував до Нігерії з кінця квітня до початку травня 2022 року (відвідував друзів та родичів у м. Лагос і штаті Дельта). Діагноз лабораторно підтверджено методом ПЛР 6 травня 2022 року Агентством охорони здоров'я Великої Британії (UKHSA). Підтвердження одного випадку трох у країні вважають спалахом.

ВООЗ прибрала відмінність між ендемічними та неендемічними країнами для пошуку необхідної єдиної відповіді на спалах трох: https://worldhealthorg.shinyapps.io/mpx_global/.

28 листопада 2022 року ВООЗ рекомендувала використовувати назву «тroph» для інфекції, спричиненої вірусом віспи мавп: <https://www.who.int/news/item/28112022-who-recommends-new-name-for-monkeypox-disease>.

Із 1 січня 2022 року ВООЗ повідомлено про 90 465 підтверджених і 157 летальних випадків трох у людей зі 115 країн і територій у шести регіонах ВООЗ (Африка, Америка, Східне Середземномор'я, Південно-Східна Азія, Європа та Західна частина Тихого океану): Австралія (155), Австрія (329), Андорра (4), Аргентина (1 130; 2 летальні), Аруба (3), Багами (3), Барбадос (1), Бахрейн (2), Бельгія (795; 2 летальні), Бенін (3), Бермудські Острови (1), Болгарія (6), Болівія (265), Боснія і Герцеговина (9), Бразилія (10 967; 16 летальних), Велика Британія (3 782), Венесуела (12), В'єтнам (3), Гана (127; 4 летальні), Гаяна (2), Гваделупа (1), Гватемала (405; 1 летальний), Гібралтар (6), Гондурас (44), Гренландія (2), Греція (88), Грузія (2), Гуам (1), Данія (198), Демократична Республіка Конго (889; 2 летальні), Домініканська Республіка (52), Еквадор (557; 3 летальні), Естонія (11), Єгипет (3), Ізраїль (263), Індія (22; 1 летальний), Індонезія (1), Іран (1), Ірландія (233), Ісландія (17), Іспанія (7 580; 3 летальні), Італія (960), Йорданія (1), Камерун (41; 3 летальні), Канада (1 496), Катар (5), Китай (1 452), Кіпр (5), Колумбія (4 090), Коста-Рика (225), Куба (8; 1 летальний), Кюрасао (3), Лаос (1), Латвія (6), Литва (5),

Ліберія (13), Ліван (27), Люксембург (59), Малайзія (2), Мальта (34), Марокко (3), Мартиніка (7), Мексика (4 061; 30 летальних), Мозамбік (1; 1 летальний), Молдова (2), Монако (3), Нігерія (843; 9 летальних), Нідерланди (1 274), Німеччина (3 703), Непал (1), Нова Зеландія (41), Нова Каледонія (1), Норвегія (100), ОАЕ (16), Пакистан (6), Панама (237; 1 летальний), Парагвай (126), Перу (3 812; 20 летальних), Південна Корея (141), Південно-Африканська Республіка (5), Польща (217), Португалія (1 050; 1 летальний), Пуерто-Рико (211), Республіка Конго (12), росія (2), Румунія (47), Сальвадор (104), Сан-Марино (1), Саудівська Аравія (8), Сен-Мартен (1), Сербія (40), Сінгапур (26), Словаччина (14), Словенія (47), США (30 610; 50 летальних), Судан (19; 1 летальний), Таїланд (325; 1 летальний), Тринідад і Тобаго (3), Туреччина (12), Угорщина (80), Україна (5), Уругвай (19), Філіппіни (5), Фінляндія (42), Франція (4 154), Хорватія (33), Центральноафриканська Республіка (30; 1 летальний), Чехія (71; 1 летальний), Чилі (1 442; 3 летальні), Чорногорія (2), Швейцарія (559), Швеція (262), Шрі-Ланка (4), Ямайка (21), Японія (196).

Більшість випадків за останні чотири тижні було зареєстровано в країнах Західної частини Тихого океану (51,9%) і Південно-Східної Азії (18,4%). За останні сім днів п'ять країн повідомили про збільшення щотижневої кількості випадків, максимальне зростання було зареєстровано в США. А 92 (80,0%) країни не повідомляли про нові випадки за останній 21 день.

За винятком країн у Західній та Центральній Африці вірус віспи мавп продовжує вражати передусім чоловіків (96,3%), які мають статеві стосунки з чоловіками (ЧСЧ) та повідомили про нещодавній секс із новими або кількома партнерами (82,5%). У 63,7% випадків сексуальні контакти відбулися під час масових вечірок.

79,3% випадків — чоловіки віком 18–44 роки (середній вік — 34 роки), а 0,4% випадків — у віці 0–4 роки. Більшість випадків у віці 0–17 років зареєстровано в Американському регіоні (62%), з них в 1 випадку повідомлено про інфікування у шкільному середовищі.

Серед випадків із відомим ВІЛ-статусом 52,8% були ВІЛ-позитивними (інформація про ВІЛ-статус недоступна для більшості випадків).

Більшість підтверджених випадків має історію подорожей до країн Європи та Північної Америки, а не до Західної чи Центральної Африки, де вірус віспи мавп є ендемічним. Клінічна картина підтверджених випадків була різною. Багато випадків цього спалаху не мають класичної клінічної картини віспи мавп: https://worldhealthorg.shinyapps.io/mpx_global/.

Оцінка ВООЗ

ВООЗ не змінює оцінку ризику на глобальному рівні — помірний. На регіональному рівні ризик вважають помірним у чотирьох регіонах ВООЗ (Європа, Америка, Африка та Східне Середземномор'я). Ризик для Південно-Східної Азії та Західної частини Тихого океану низький.

Рекомендації ВООЗ

Відповідно до положень статей 16–18 та 50–53 Міжнародних медико-санітарних правил (2005), 22.08.2023 ВООЗ опублікувала такі документи:

- Постійні рекомендації щодо мрх, видані генеральним директором Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) згідно з Міжнародними медико-санітарними правилами (2005) (IHR): [https://www.who.int/publications/m/item/standing-recommendations-for-mpox-issued-by-the-director-general-of-the-world-health-organization-\(who\)-in-accordance-with-the-international-health-regulations-\(2005\)-\(ihr\)](https://www.who.int/publications/m/item/standing-recommendations-for-mpox-issued-by-the-director-general-of-the-world-health-organization-(who)-in-accordance-with-the-international-health-regulations-(2005)-(ihr));
- Звіт Наглядової комісії про постійні рекомендації щодо мрх: <https://www.who.int/publications/m/item/report-of-the-review-committee-regarding-standing-recommendations-for-mpox>.

4

Щодо спалаху ботулізму після вживання харчових продуктів у ресторані Франції

12 вересня 2023 року місцеві органи охорони здоров'я Франції виявили групу з 10 осіб із підозрою на ботулізм. Одна людина померла, вісім були госпіталізовані в університетську лікарню Бордо.

Станом на 14 вересня 2023 року НК з питань ММСП Франції повідомив про 15 випадків підозри на ботулізм, зокрема 1 летальний, у Бордо та Іль-де-Франс (поблизу Парижа).

Десять з 15 випадків були госпіталізовані, вісім пацієнтів потребували госпіталізації до відділення інтенсивної терапії. Чотирнадцять з 15 випадків захворювання зареєстровано серед іноземних громадян із шести країн (Велика Британія, Греція, Ірландія, Канада, Німеччина та США).

Усі випадки підозри вживали один і той самий продукт (консервовані сардини) в одному ресторані Бордо протягом тижня з 4 по 10 вересня 2023 року. Під час епідрозслідування визначено ймовірне джерело інфекції (захворювання ймовірно пов'язане зі споживанням консервованих сардин). Їжа була виготовлена і подана в ресторані. Немає жодної інформації щодо міжнародного поширення означеного харчового продукту.

11 вересня 2023 року зразки харчових продуктів та сироватки від хворих було надіслано до національного референс-центру анаеробних бактерій та ботулізму Франції (Інститут Пастера, Париж), а 14 вересня 2023 року отримано позитивні результати, ботулізм було підтверджено.

Місцеві органи охорони здоров'я перевірили ресторан, усі продукти було відкликано. 13 вересня 2023 року місцеві органи охорони здоров'я провели пресконференцію та поінформували місцевих медичних працівників про подію.

Оцінка ВООЗ

Хоча спалахи ботулізму відносно рідкісні, їх вважають надзвичайними ситуаціями у сфері громадського здоров'я, що вимагає швидкого реагування для виявлення джерела захворювання, запобігання додатковим випадкам та ефективного лікування постраждалих.

Визначено близько 25 осіб, які ймовірно вживали підозрілий харчовий продукт. Було вжито заходів для усунення джерела інфекції (вилучено харчовий продукт, який не було розповсюджено за межами місця приготування). Враховуючи інкубаційний період ботулізму (до восьми днів), подальші випадки, пов'язані з цією подією, все ще можуть бути виявлені, оскільки не всі клієнти ресторану в Бордо, можливо, були ідентифіковані. Влада Франції докладає зусиль для відстеження клієнтів означеного закладу як у країні, так і за її межами.

Цей спалах стався одночасно з чемпіонатом світу з регбі, який тривав у Франції протягом тижня з 4 вересня 2023 року, у ньому брали участь команди і глядачі з усього світу. Ресторан приваблює відвідувачів Франції з інших країн. Є ймовірність виявлення додаткових випадків як у Франції, так і за межами країни.

13 вересня 2023 року Центр реагування на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я спільно з Національним агентством охорони здоров'я та Генеральним директором продовольства Франції провели аудіоконференцію з НК ММСП країн, громадяни яких могли постраждати.

Рекомендації ВООЗ

Ботулізм — хвороба, що виникає в результаті отруєння токсинами бактерій ботулізму і характеризується важким ураженням центральної і вегетативної нервової системи. Збудник *Clostridium botulinum* постійно живе в ґрунті, він утворює спори, надзвичайно стійкі до впливу хімічних і фізичних факторів.

Для профілактики ботулізму необхідно суворо дотримуватися основних санітарно-гігієнічних правил під час обробки, зберігання та приготування харчових продуктів і сировини, а надто — стерилізації та зберігання.

Спори, що їх виробляють бактерії *Clostridium botulinum*, термостійкі та довго зберігаються у навколишньому середовищі, а за відсутності кисню проростають, а потім продукують токсини.

Існує 7 різних форм ботулотоксину, типи А–G. Чотири з них (типи А, В, Е і зрідка F) спричиняють ботулізм у людини. Типи С, D і Е спричиняють захворювання у інших ссавців, птахів і риб.

П'ять рекомендацій ВООЗ щодо безпечної їжі є основою для освітніх програм з підготовки працівників харчової промисловості та навчання споживачів. Вони особливо важливі для профілактики харчових отруєнь:

- стежте за чистотою;
- розділяйте сирі та варені продукти;
- ретельно готуйте;
- зберігайте їжу за безпечної температури;
- використовуйте безпечні воду і сировину.

Усі технічні консультації щодо безпеки харчових продуктів — на вебсайті ВООЗ: https://www.who.int/health-topics/food-safety#tab=tab_1.

ІНФОРМАЦІЯ ЗА ДАНИМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО НАГЛЯДУ (TESSy)

1

Про спалах захворювання, спричиненого вірусом Ніпа, в Індії

30 серпня 2023 року в штаті Керала, Індія, почався четвертий спалах захворювання, спричиненого вірусом Ніпа.

Станом на 18 вересня 2023 року було підтверджено 6 випадків, зокрема 2 летальні. За даними ЗМІ з посиланням на органи охорони здоров'я, всі випадки були зареєстровані на півночі штату Керала, де в 2018 році відбувся перший спалах, спричинений вірусом Ніпа. Лабораторно підтверджено, що вірус Ніпа, виявлений в Індії, відповідає вірусу, що спричинив спалах у Бангладеш на початку цього року.

Наразі виявлено 1 233 осіб, зокрема 287 медичних працівників і 352 осіб із групи ризику. Всі перебувають на самоізоляції вдома. Щоб запобігти подальшому поширенню вірусу, органи охорони здоров'я закрили школи та офіси, а в деяких частинах штату Керала обмежено пересування людей.

Громадянам рекомендовано носити маски та уникати масових зібрань протягом наступних десяти днів. За останні два дні нових позитивних випадків не виявлено.

Уряд запровадив карантин на 42 дні з моменту останнього підтвердженого випадку.

Зразки від 36 кажанів було надіслано до Національного інституту вірусології в Пуні для виявлення вірусу у ссавців.

Наразі нема спеціального лікування пацієнтів із захворюванням, спричиненим вірусом Ніпа, летальність становить 40–75%.

Додаткова інформація про хворобу, яку спричиняє вірус Ніпа, — в інформаційному бюлетені ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en/infectious-disease-topics/z-disease-list/nipah-virus-disease/factsheet-nipah-virus-disease>.

Оцінка ECDC

Незважаючи на високий рівень летальності, ймовірність інфікування вірусом Ніпа (NiV) для громадян ЄС/ЄЕЗ, які подорожують чи проживають в Індії, дуже низька.

Найімовірнішим шляхом занесення вірусу до ЄС/ЄЕЗ будуть інфіковані мандрівники, хоча наразі це дуже мало ймовірно. Ризик поширення вірусу в межах ЄС/ЄЕЗ після завезення дуже низький.

Слід підкреслити, що у Європі відсутній природний резервуар вірусу Ніпа.

Загальні запобіжні заходи для мандрівників з країн ЄС/ЄЕЗ та жителів штату Керала (Індія): уникати контакту із домашніми чи дикими тваринами та їхніми екскрементами. Вірус може бути присутнім на харчових продуктах, забруднених кажанами. Зазвичай рекомендовано мити, очищати й готувати фрукти і овочі перед споживанням. Сирий сік фінікової пальми не можна вживати.

Одинадцять країн ЄС/ЄЕЗ можуть здійснювати лабораторну діагностику Ніпа-вірусної інфекції: https://gap.ecdc.europa.eu/public/extensions/EVD_LabNet/EVD_LabNet.html.

ECDC стежить за цією подією та опублікує оновлену інформацію у щотижневому епідеміологічному звіті.

Оновлення інформації про випадки гарячки Західного Нілу у Європі

З початку сезону підйому захворюваності на гарячку Західного Нілу і станом на 20 вересня 2023 року держави — учасниці ЄС/ЄЕЗ повідомили про 492 випадки інфікування людини вірусом Західного Нілу, зокрема 40 летальних. Про випадки інфікування повідомили Італія (237), Греція (131, з яких 1 — із невідомим місцем інфікування), Румунія (53), Франція (26), Угорщина (25), Іспанія (9), Хорватія (6), Німеччина (4) та Кіпр (1). Про летальні випадки повідомили Греція (18), Італія (13), Румунія (8) та Іспанія (1). Країни-сусіди ЄС повідомили про 74 випадки гарячки Західного Нілу у Сербії (73) та Північній Македонії (1), летальних випадків не зареєстровано.

З початку сезону поширення 2023 року повідомлено про 153 спалахи гарячки Західного Нілу серед птахів: Італія (123), Німеччина (15), Іспанія (11), Угорщина (2), Болгарія (1), Франція (1), а також про 47 спалахів серед коней — у Іспанії (17), Угорщині (17), Італії (9), Німеччині (2) та Франції (2).

Оцінка ECDC

На частку Італії та Греції разом припало 77% усіх зареєстрованих автохтонних випадків. Це відповідає тенденції попереднього року: в Італії та Греції зареєстровано найбільшу кількість випадків захворювання у 2022 році.

У 2023 році сезон підйому захворюваності на гарячку Західного Нілу розпочався пізніше, ніж у сезонах 2019–2022 років, а щотижнева кількість зареєстрованих випадків захворювання серед людей нижча за середній показник за останні чотири роки. Але погодні умови в уражених регіонах Європи сприятливі для передавання вірусу гарячки Західного Нілу, тому в найближчі тижні очікують подальшої реєстрації випадків захворювання людей.

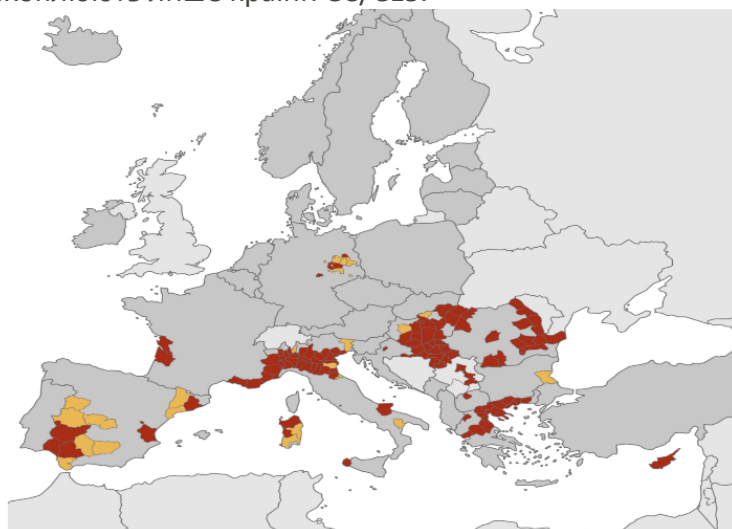
Відповідно до Директиви Комісії 2014/110/ЄС, потенційних донорів після виходу із зони ризику інфікування вірусом Західного Нілу необхідно тимчасово відсторонити на 28 днів, якщо їхній результат індивідуального тесту на нуклеїнову кислоту не є негативним.

Поширення інфекції серед людей охоплює країни ЄС/ЄЕЗ та сусідні з ЄС держави, тоді як спалахи серед коней і птахів охоплюють лише країни ЄС/ЄЕЗ.

Distribution of human and animal West Nile virus infections in NUTS 3 or GAUL 1 regions of the EU/EEA and neighbouring countries during 2023 season, as of 20 September 2023

■ Human infections, with or without outbreaks among equids and/or birds
■ Outbreaks among equids and/or birds
■ No infections reported
■ Not included

Countries not visible in the main map extent
■ Malta ■ Liechtenstein

Протягом сезону підйому захворюваності на гарячку Західного Нілу ECDC публікує мапи поширення хвороби разом із щотижневим епідеміологічним звітом: <https://www.ecdc.europa.eu/en/west-nile-fever/surveillance-and-disease-data/disease-data-ecdc>.

3

Оновлення інформації про циркуляцію дериватів вакцинного поліовірусу типів 1, 2 (сVDPV) і дикого поліовірусу типу 1 (WPV1) у світі

21 вересня 2023 року ВООЗ оприлюднила заяву **про припинення спалаху поліомієліту в Україні**, який почався в жовтні 2021 року. Це рішення підтримала Європейська регіональна комісія із сертифікації ліквідації поліомієліту під час щорічного засідання 8 вересня 2023 року.

Світові зусилля у сфері охорони здоров'я щодо викорінення поліомієліту спрямовано на імунізацію кожної дитини для припинення передавання вірусу. 5 травня 2014 року поліомієліт було оголошено надзвичайною ситуацією міжнародного значення в секторі громадського здоров'я.

Міжнародне поширення поліовірусу лишається надзвичайною ситуацією міжнародного значення в секторі громадського здоров'я — про це наголошено під час 36-го засідання Комітету ВООЗ із реагування на надзвичайні ситуації та Міжнародних медико-санітарних правил (2005), що відбулося 25 серпня 2023 року.

У червні 2002 року Європейський регіон ВООЗ було офіційно оголошено вільним від поліомієліту.

Станом на 19 вересня 2023 року не було повідомлень про нові випадки WPV1, сVDPV1, сVDPV2 та VDPV3.

Дикий поліовірус (WPV1)

У 2023 році було зареєстровано 7 випадків гострого в'ялого паралічу (AFP), спричиненого WPV1: Афганістан (5) і Пакистан (2).

Циркулюючий дериват вакцинного поліовірусу (сVDPV)

У 2023 році було зареєстровано 189 випадків гострого в'ялого паралічу (AFP), спричиненого сVDPV1, у п'яти країнах: Демократична Республіка Конго (146), Мозамбік (22), Мадагаскар (16), Малаві (4) і Республіка Конго (1).

У 2023 році було зареєстровано 136 випадків гострого в'ялого паралічу (AFP), спричиненого сVDPV2, у 16 країнах: Демократична Республіка Конго (62), Чад (23), Нігерія (19), Центральнаафриканська Республіка (10), Бенін (3), Індонезія (3), Малі (3), Кот д'Івуар (2), Буркіна-Фасо (2), Кенія (2), Сомалі (2), Бурунді (1), Гвінея (1), Замбія (1), Ізраїль (1), Танзанія (1).

У 2023 році не зареєстровано випадків гострого в'ялого паралічу (AFP), спричиненого сVDPV3.

Оцінка ECDC

Європейський регіон ВООЗ є вільним від поліомієліту із 2002 року. Інактивовані вакцини проти поліо застосовують у всіх країнах ЄС/ЄЕЗ. Однак ризик повторного занесення вірусу до Європи залишається.

Відповідно до звіту Європейської регіональної комісії із сертифікації ліквідації поліомієліту (травень 2019 року), одна країна ЄС/ЄЕЗ (Румунія) та дві сусідні країни (Боснія і Герцеговина та Україна) залишаються з високим ризиком спалаху поліомієліту. Крім того, 15 країн ЄС/ЄЕЗ мають помірний ризик спалаху поліомієліту після імпорту дикого поліовірусу чи появи сVDPV через низький імунітет населення.

Постійна циркуляція дикого поліовірусу (WPV1) у двох країнах свідчить про те, що досі є ризик імпорту хвороби до ЄС/ЄЕЗ. Крім того, спалахи, зумовлені циркулюючим вакцинним поліовірусом (сVDPV), який циркулює тільки через відсутність імунітету проти поліомієліту серед населення, становлять потенційний ризик для подальшого міжнародного поширення, зокрема за межами Європи.

Щоб обмежити ризик повторного занесення та стабільного передавання WPV1 і сVDPV в ЄС/ЄЕЗ, важливо підтримувати високий рівень охоплення вакцинацією серед загальної популяції та збільшити рівень вакцинації серед недостатньо імунізованих груп населення.

ECDC схвалює тимчасові рекомендації ВООЗ для громадян ЄС/ЄЕЗ та всіх мандрівників і мешканців у районах, уражених поліомієлітом, повністю вакцинуватися від цієї недуги. Мешканці (та іноземці з терміном відвідування понад 4 тижні) із заражених районів мають отримати додаткову дозу оральної вакцини проти поліомієліту (ОПВ) або інактивовану вакцину проти поліомієліту (ІПВ) у строк від 4 тижнів до 12 місяців подорожі.

ECDC щомісяця надає інформацію про ситуацію з поліомієлітом: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/polio-interactive-map>.

Джерело: [European Centre for Disease Prevention and Control \(ECDC\)](#).

Щодо подальшого розповсюдження, перекладу або копії змісту звертайтеся за адресою: info@phc.org.ua.